

ФІНАНСОВА АРХІТЕКТОНІКА ЯК МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ БІЗНЕС-АРХІТЕКТУРИ БАНКІВСЬКОГО СЕКТОРА ЕКОНОМІКИ

©2020 РУДЕВСЬКА В. І.

УДК 36.71
JEL: G21

Рудевська В. І. Фінансова архітектоніка як методологічний базис формування бізнес-архітектур банківського сектора економіки

Методологічна основа дослідження бізнес-архітектур банківського сектора економіки базується на комплексному застосуванні основних положень інституціональної теорії, де архітектоніка застосовується як метод конструювання фінансово-економічних систем. У статті проведено аналіз наукових поглядів щодо визначення сутності фінансової архітектоніки та обґрунтовано висновок про те, що це поняття має широке коло застосування та включає в себе більшість відкритих, соціально-економічних систем, а також може бути застосоване як методологічний базис формування бізнес-архітектур банківського сектора економіки. Запропоновано визначення бізнес-архітектур з позиції методології сучасної архітектоніки та побудовано модель процесу формування архітектоніки банківської системи з виділенням у ній місця бізнес-архітектур банківського сектора. Досліджено принципи, закони архітектоніки та інституціональний підхід до вивчення фінансово-економічної й організаційної конструкції бізнес-архітектур банківського сектора. Дослідження має не тільки теоретичний, описовий характер, а й відображає результати використання достатнього обсягу аналітичних методів і прийомів та містить низку аргументованих емпіричних узагальнень, що дало змогу отримати об'єктивно обумовлені висновки та сформулювати окремі гіпотези щодо способів, механізмів та динаміки процесів формування сучасної бізнес-архітектур банківського сектора.

Ключові слова: архітектоніка, фінансова архітектоніка, бізнес-архітектура банківського сектора, бізнес-модель банку, архітектоніка банківської системи.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-9-246-253>

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 10.

Рудевська Вікторія Ігорівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри банківської справи та фінансових технологій, Інститут банківських технологій та бізнесу ДВНЗ «Університет банківської справи» (вул. Андріївська, 1, Київ, 04070, Україна)

E-mail: rudevskia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6697-9096>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/K-8854-2015>

Scopus Author ID: 57193157107

UDC 36.71
JEL: G21

Rudevskia V. I. Financial Architectonics as a Methodological Basis for the Formation of Business Architecture of the Banking Sector of the Economy

The methodological basis of the research on the business architecture of the banking sector of the economy is grounded upon the complex application of the basic provisions of institutional theory, where architectonics are used as a method for constructing financial-economic systems. The article analyzes scientific views on defining the essence of financial architectonics and reasonably concludes that this conception has a wide range of applications and includes most of the open, socio-economic systems, and can be used as a methodological basis for the formation of the business architecture of the banking sector of the economy. The definition of business architecture from the position of methodology of modern architectonics is proposed and a model of the process of formation of the architectonics of the banking system with the allocation of the place of business architecture of the banking sector therein is built. The principles, laws of architectonics and the institutional approach to the study of financial, economic and organizational construction of the business architecture of the banking sector are researched. The research is not only of theoretical, descriptive nature, but it also reflects the results of using a sufficient volume of analytical methods and techniques and contains a number of reasoned empirical generalizations, which allowed to obtain objectively agreed conclusions and formulate separate hypotheses about the ways, mechanisms and dynamics of the processes of formation of modern business architecture of the banking sector.

Keywords: architectonics, financial architectonics, business architecture of the banking sector, business model of the bank, architectonics of the banking system.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 10.

Rudevskia Viktoriia I. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor of the Department of Banking and Financial Technologies, Institute of Banking Technologies and Business of the Banking University (1 Andriivska Str., Kyiv, 04070, Ukraine)

E-mail: rudevskia@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-6697-9096>

Researcher ID: <http://www.researcherid.com/rid/K-8854-2015>

Scopus Author ID: 57193157107

Сучасна конструкція банківської системи загалом і банківського сектора зокрема, що сформована у процесі переходу до ринку, має більше адаптивний, аніж фундаментальний зміст, оскільки не містить, на наш погляд, потенціалу розвитку на тривалу перспективу, а навпаки, має приховані проблемні ризики, спроможні похитнути стабільність усієї фінансової системи. У зв'язку з цим дослідження методологічних аспектів формування фундаментальної конструкції бізнес-архітектури банківського сектора, яка здатна усунути існуючі фінансово-економічні загрози та не допустити дифузії потенційних ризиків, наприклад кредитних, у фінансово-економічну систему, є актуальною теоретико-методологічною проблемою.

Аналіз практики ринкових перетворень у нашій державі свідчить про недостатність саме інституціональних підходів до вирішення нагальних теоретичних і практичних завдань. У рамках цього нового наукового напрямку та на його методологічній основі необхідно дослідити та вирішити низку теоретичних і практичних проблем у формуванні та функціонуванні фінансової сфери як окремої складної загальної суспільно-економічної системи.

Аналіз публікацій за проблематикою. Проблематиці визначення сутності архітекtonіки присвячували свої праці такі відомі теоретики та мислителі минулого, як Вітрувій та І. Кант, а також вітчизняні сучасні дослідники О. Шандренко, В. Козаченко та інші. Серед вітчизняних науковців, що досліджували формування фінансової архітекtonіки: О. Сосновська, А. Гриценко, З. Луцишин, О. Глуценко, П. Стецюк та інші.

Аналіз наукових поглядів на визначення сутності досліджуваного поняття дозволяє стверджувати, що воно має широке коло застосування, яке включає в себе більшість відкритих соціально-економічних систем, якими є підприємства, галузі економіки, території, національні економіки, регіональні та глобальні фінансові системи. Проте дослідження архітекtonіки банківської системи як методологічного базису формування бізнес-архітектури банківського сектора вимагає подальшого вивчення.

Мета статті полягає в дослідженні процесу формування архітекtonіки банківської системи та виділенні в ній місця для бізнес-архітектури банківського сектора.

Завдання статті – дослідити методологію інституціональної архітекtonіки, її принципи та

закони з точки зору прийнятності для емпіричного вивчення фінансово-економічної й організаційної конструкції бізнес-архітектури банківського сектора.

Концепція дослідження формування бізнес-архітектури банківського сектора охоплює низку відправних теоретичних положень – з теорії інституціоналізму, організації виробництва, менеджменту, теорії систем, фінансів, банківської справи та інших теоретичних положень, що в сукупності формують наукову основу нашого дослідження.

У процесі наукового аналізу відповідно до методології дослідження як системи принципів дослідження, котра базується на діалектичному методі та системному підході, ці початкові теоретичні положення конкретизують, розвивають і адаптують відповідно до окреслених нами раніше меж дослідження, розкриваючи процес формування бізнес-архітектури банківського сектора економіки аж до сучасного її стану.

Методологічна основа дослідження бізнес-архітектури банківського сектора економіки базується на комплексному застосуванні основних положень інституціональної теорії, які використовують як наукове середовище, де архітекtonіка застосовується як метод конструювання різного роду фінансово-економічних систем (наприклад, бізнес-архітектури банківського сектора загалом, окремих банків та їх об'єднань), з елементів, які, гармонійно і збалансовано поєднуючись, утворюють ефективну інституційну конструкцію провадження банківської діяльності, що становить основу ефективного функціонування банківської системи. Якісні параметри цієї конструкції дозволяють досягати оптимального розподілу суспільного продукту через рівновеликі ефекти, що їх отримують окремі елементи системи під впливом дії інституції банківського регулювання. Для досягнення мети нашого дослідження архітекtonіка як метод та інструмент наукового пізнання становить значний інтерес через свої новизну і сферу застосування та відповідає складній і цілісній структурі банківського сектора економіки як об'єкта аналізу.

Перша теоретична формула архітекtonіки як взаємозв'язку досконалого внутрішнього змісту з досконалою зовнішньою формою була визначена ще в часи античності великим теоретиком архітектури Марком Вітрувієм [1, с. 65].

Мислитель минулого Іммануїл Кант використовував це слово у своїх філософських працях, розуміючи під архітектонікою «мистецтво побудови системи», зауважуючи, що «...архітектоніка є вченням про наукове в нашому пізнанні взагалі, і, отже, вона безперечно належить до методології» [2, с. 680]. Разом із тим, ще від початку розвитку методології архітектоніки було відзначено важливість єдиної цілі, або ідеї для досягнення гармонійного сполучення частин у єдиному цілому. Так, зокрема, І. Кант наголошував, що лише побудована на ідеї створює архітектонічну єдність.

У ширшому розумінні архітектоніка – це головний принцип структурування, зв'язку та взаємообумовленості елементів цілого [3].

Архітектоніка (від грец. ἀρχιτεκτονική – будівельне мистецтво) – це поняття, що використовують для вираження закономірностей побудови, властивих конструктивній системі будівлі; це основний принцип побудови конструкції як єдиного цілого, інтегральний взаємозв'язок основних його частин, композиція [4].

Новою парадигмою розвитку сучасного фінансового середовища та визначення його сутності є поняття «фінансова архітектоніка». На думку О. Сосновської [5], головною ідеєю сучасної фінансової архітектоніки є врахування взаємозалежності фінансових складових із домінуючими детермінантами макроекономічного та мікроекономічного розвитку.

Основоположник вітчизняної наукової школи інституційної архітектоніки А. Гриценко пропонує розглядати дефініцію «фінансово-економічна архітектоніка» як стійкий взаємозв'язок економічних і фінансових елементів системи, формування якого відбувається в рамках визначеної інституційної побудови – інституційної архітектоніки, в якій фінансова та економічна складові цілісної системи є відносно самостійними та взаємопроникливими [3].

На думку З. Луцишин, фінансова архітектоніка являє собою «...сукупність окремих найбільш інтегрованих сфер і ланок національних фінансових систем, функціональних форм організації валютних відносин та світових фінансових організацій, що забезпечує наднаціональне регулювання з метою посилення стійкості світових фінансових ринків, національних валютних ринків на основі принципів і механізмів ринкового та поза ринкового розподілу і перерозподілу світових фінансових ресурсів та капіталу» [6].

Своєю чергою, О. Глущенко під фінансовою архітектонікою розуміє «...структуру фінансової системи, яка відповідає її внутрішній сутності та забезпечує ефективне функціонування системи формування, накопичення та руху грошових фондів» [7]. При цьому автор зауважує на суто методологічному змісті цього поняття, яке вводиться в науковий вжиток як специфічна категорія, що описує принципи побудови фінансової системи та дозволяє визначати її загальну динаміку, вектори розвитку та напрями трансформаційних перетворень для досягнення поставлених стратегічних суспільних цілей і завдань.

З точки зору П. Стецюка [8], фінансова архітектоніка підприємства являє собою логічну структурування складових його фінансової діяльності, що забезпечує їх найбільш оптимальне співвідношення, а також враховує зовнішні економічні домінанти та імперативи, і через реалізацію фінансових управлінських рішень дозволяє ефективно впливати на весь відтворювальний процес.

О. Сосновська, досліджуючи проблематику формування фінансової архітектоніки на рівні окремих підприємств зв'язку, під цим терміном пропонує розуміти «...сукупність взаємозалежних та взаємопов'язаних елементів фінансового середовища підприємств зв'язку, логічна структурація яких буде сприяти підвищенню ефективності їх фінансової діяльності у контексті розробки та реалізації управлінських рішень щодо оптимізації фінансових ризиків для підвищення рівня фінансової безпеки даних підприємств» [5].

Аналіз наведених вище наукових поглядів щодо визначення сутності досліджуваного поняття дозволяє стверджувати, що воно має широке коло застосування, яке включає в себе більшість відкритих соціально-економічних систем, якими є підприємства, галузі економіки, території, національні економіки, регіональні та глобальні фінансові системи. Цієї позиції дотримуються у своїх дослідженнях більшість учених з огляду на універсальність методології архітектоніки в дослідженнях різного роду відкритих систем, яка дозволяє досліджувати цілісність явищ, їх екзогенне середовище та особливості внутрішніх взаємозв'язків. При цьому, для нашого дослідження важливим є те, що архітектоніка дозволяє гармонійно переходити від дослідження явищ на мегарівні до їх проявів на мікро- і макrorівнях, оскільки завдяки цьому існує можливість вивчення механізмів функціонування та побудо-

ви бізнес-архітектури шляхом переходів від рівня банківського сектора до окремих банків, які його формують, як функціональних елементів системи більш складного рівня, а також урахування впливу архітекtonіки банківської та фінансової систем національного та світового рівнів на формування такої бізнес-архітектури.

Для чіткого наукового окреслення об'єкта нашого дослідження слід зазначити, що для цілей нашого дослідження ми трактуємо зміст поняття «бізнес-архітектура з позиції методології сучасної архітекtonіки» як цілісну сукупність господарюючих суб'єктів, інститутів та інституцій, що утворюють розгалужену багатофункціональну структуру банківського сектора, яка забезпечує мікро- та макроекономічні умови функціонування всіх суб'єктів фінансових відносин у межах цього сектора та поза ним, формуючи такий рівень трансакційних витрат у рамках відповідної фінансово-економічної системи, за якого фінансовий механізм банківської діяльності діє ефективно. Бізнес-архітектура банківського сектора істотно впливає на рівень трансакційних витрат не лише банківської, а й усієї фінансово-економічної системи країни, що необхідно враховувати під час обґрунтування стратегії розвитку банківського сектора економіки.

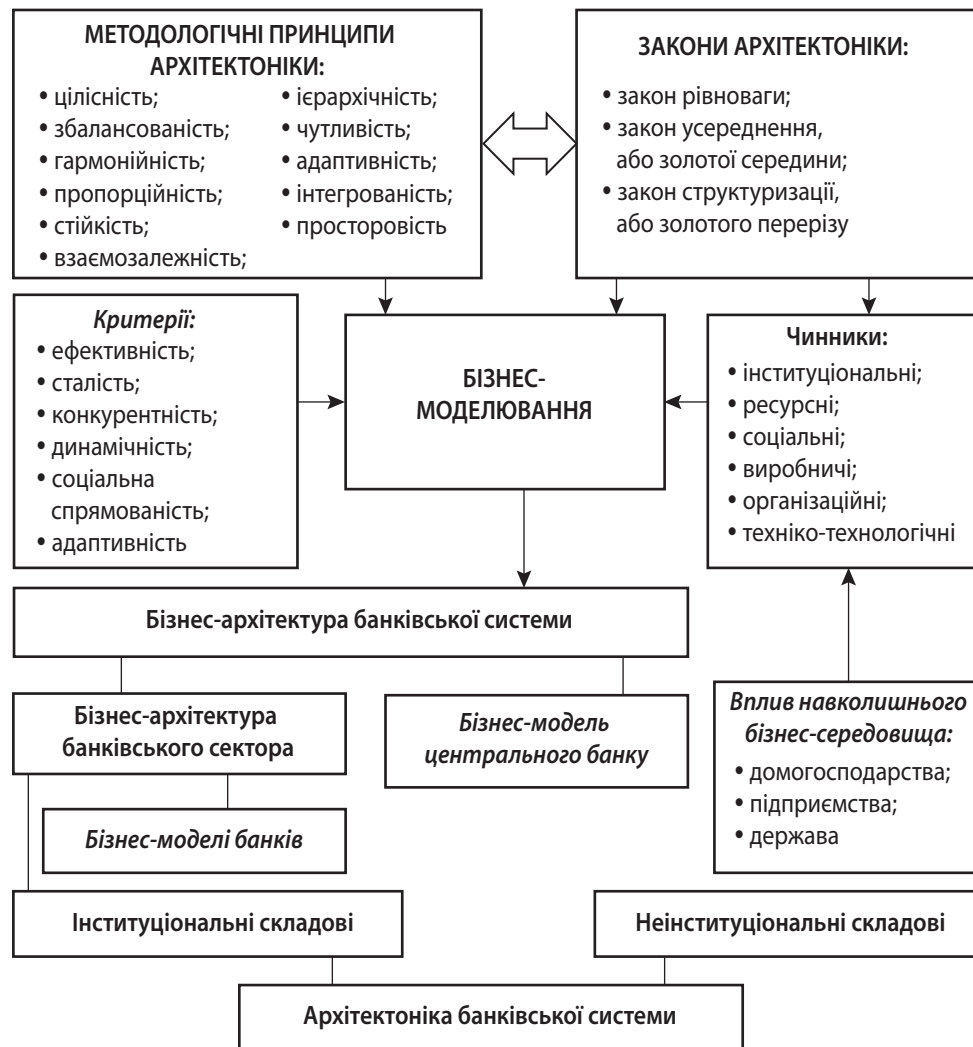
Отже, на нашу думку, в банківській сфері можна говорити як про існування властивої їй бізнес-архітектури, так і – архітекtonіки. При цьому, архітекtonіка є більш широким за змістом поняттям, яке доцільно застосовувати по відношенню до фінансово-економічних систем у банківській сфері, що охоплюють ширше коло завдань, ніж завдання розвитку виключно банківського бізнесу. Тому нам вбачається, що якщо по відношенню до окремих банків та банківського сектора слід вживати термін «бізнес-архітектура», то на рівні банківської системи загалом доцільно вести мову про архітекtonіку.

На відміну від бізнес-архітектури банківського сектора архітекtonіка банківської системи охоплює і неінституціоналізований простір, тобто простір, вільний від формалізованих і неформалізованих інституціональних обмежень. Як наукова абстракція бізнес-архітектура банківського сектора завжди проявляється через конкретизацію властивостей у вигляді певних бізнес-моделей як окремих банків, які також мають певну бізнес-архітектуру, зумовлену їх стратегічними цілями та завданнями. Проте це лише інституці-

ональні складові архітекtonіки банківської системи, яка також містить інформацію про стан процесу суспільного відтворення капіталу, де основними взаємопов'язаними та взаємодоповнювальними елементами є домогосподарства, підприємства, держава (рис. 1). Всі ці елементи є не інституціональними складовими архітекtonіки банківської системи, оскільки, хоч і є інститутами економічної системи, але є зовнішніми відносно структури банківської системи, формуючи її навколишнє середовище та здійснюючи безпосередній вплив на її розвиток та функціонування. Кожен з цих елементів виконує певні функції в забезпеченні єдності та цілісності архітекtonіки банківської системи та підтримує неперервність процесу руху фінансового капіталу.

Сучасна парадигма фінансової архітекtonіки базується на певних теоретичних передумовах [5; 8], які адаптовані нами до потреб дослідження бізнес-архітектури банківського сектора економіки:

- ✦ управління фінансовими ресурсами як центральна ланка фінансової архітекtonіки є системою, що включає в себе принципи, методи, прийоми та інструменти, призначені для організації руху фінансових потоків відповідно до дії об'єктивних економічних законів, вимог законодавчо-нормативних актів та економічних інтересів як представників банківського бізнесу, так і інших зацікавлених сторін (стейкхолдерів);
- ✦ виступаючи самостійною системою, бізнес-архітектура банківського сектора одночасно є складовою частиною системи управління банківської діяльністю як на мікро- (окремі банки та їх об'єднання), так і на макрорівнях (банківський сектор і банківська системи загалом);
- ✦ управління фінансовими ресурсами в бізнес-архітектурі банківського сектора економіки підпорядковане реалізації загальної стратегії розвитку банківського сектора як складової національної банківської системи, а також локальним політиці та стратегіям розвитку окремих суб'єктів господарювання, що його формують. Його цільовою функцією є забезпечення нормального господарського функціонування та перспективного економічного розвитку на мікро- та макрорівнях;

Рис. 1. Модель процесу формування архітектури банківської системи та місце в ній бізнес-архітектури банківського сектора

Джерело: авторська розробка.

- ✦ формування бізнес-архітектури банківського сектора економіки має свою внутрішню логіку, яка зумовлює зміст і послідовність здійснення певних процедур та етапів;
- ✦ індикатором якості формування бізнес-архітектури банківського сектора економіки виступає рівень забезпечення банківськими ресурсами національної економіки, адекватний фінансовому потенціалу банківського сектора, необхідному та достатньому за обсягами і часом надходження для задоволення інвестиційних потреб економіки.

У ході пошуку наукової істини та розкриття суті явища або процесу, в нашому випадку процесу формування бізнес-архітектури банківського сектора економіки, необхідно виходити з

певних принципів як загальних положень, яким повинні відповідати наукові припущення, гіпотези або теорії.

Поглиблюючи пізнання суті банківського сектора, доцільно наголосити на необхідності розвитку методологічних принципів формування його бізнес-архітектури. Методологічні засади побудови бізнес-архітектури банківського сектора економіки визначає сукупність принципів інституціональної архітектоники [5; 9]:

- ✦ *цілісність* – передбачає функціонування фінансової архітектоники як єдиної цілісної системи;
- ✦ *взаємозалежність (взаємопов'язаність) елементів системи* – полягає в існуванні постійного взаємовпливу функціонування

структурних компонентів фінансової архітекtonіки;

- ✦ *ієрархічність* – передбачає, що кожен компонент фінансової архітекtonіки може розглядатися як елемент фінансової підсистеми, так і підсистеми вищого рівня;
- ✦ *гармонійність* – полягає в урахуванні та узгодженні впливів внутрішнього та зовнішнього середовища, а також макроекономічних і мікроекономічних детермінант фінансової архітекtonіки;
- ✦ *чутливість* – характеризується реагуванням на зміни окремих параметрів системи, що може бути результатом зміни будови фінансової архітекtonіки та характеру взаємозв'язків між її структурними компонентами;
- ✦ *адаптивність* – полягає у здатності адаптації фінансової архітекtonіки до впливів зовнішнього середовища для підвищення ефективності її функціонування, що може супроводжуватися зміною складу, структури та характеристик системи;
- ✦ *інтегративність* – передбачає наявність системоутворюючих чинників, що забезпечують формування взаємозв'язків між окремими компонентами фінансової архітекtonіки;
- ✦ *стійкість* – полягає у здатності фінансової архітекtonіки протистояти дестабілізуючим впливам і забезпечувати ефективний розвиток;
- ✦ *просторовість* – характеризується єдністю, композиційною побудовою компонентів фінансового середовища, де нові структурні компоненти фінансової архітекtonіки органічно поєднуються з існуючими компонентами.

Головним серед них, на нашу думку, є цілісність, оскільки, як зауважував І. Кант, «систематична єдність є тим, що вперше перетворює звичайне знання на науку, тобто простий агрегат знань на систему» [3]. Цілісність і єдність, а отже, і стабільність архітекtonіки як стан компонування її конструкції, забезпечуються через структурно-організаційні зв'язки, які об'єднують усі взаємопов'язані та взаємодоповнювальні елементи системи в цілісність, наділяють її тією або іншою якісною характеристикою.

Слід зауважити, що оскільки принципи, зокрема припущення або гіпотези, мають кон-

кретизовану сферу свого застосування, то вони актуальні для певного детермінованого стану об'єкта дослідження і можуть змінюватися або не можуть бути застосовані для дослідження іншого стану об'єкта. Наприклад, коли система перебуває в рівновазі, то принцип збалансованості та еквівалентності відмінний від того, коли в системі відбувається фазовий перехід [4].

Авторський колектив під керівництвом А. Гриценка [3] виділив три основні закони інституціональної архітекtonіки – закон рівноваги, закон усереднення (або закон золоті середини) і закон структуризації (або золотого перерізу), які мають універсальний характер і діють у всіх цілісних відкритих системах – природних технічних, біологічних, соціальних та ін. Разом із тим, кожен з цих законів має певне методологічне значення для формування бізнес-архітектури банківського сектора, яке, разом зі змістом відповідних законів, наведено нами в *табл. 1*.

При цьому слід зауважити, що, як правило, увага дослідників зосереджена на вивченні бізнес-архітектури окремих комерційних банків без належної оцінки її розвитку та динаміки трансформаційних перетворень, що значною мірою формують фінансово-економічне середовище, в якому проявляються закони архітекtonіки, під дією яких виникає і функціонує бізнес-архітектура банківського сектора загалом.

З позиції архітекtonіки бізнес-архітектура банківського сектора економіки не є простою констатацією факту як стану системи або явища. З погляду пізнання законів її формування та функціонування вона містить у собі характеристики, які пояснюють організацію як процес або діяльність зі створення, удосконалення та оптимізації взаємозв'язків між частинами й елементами для внесення впорядкованості в ці процеси та підвищення їх ефективності. Це повною мірою розкриває формування бізнес-архітектури банківського сектора економіки як безперервний процес створення та вдосконалення взаємозв'язків між частинами її структури або елементами відповідної фінансово-економічної системи для їх упорядкування в певні процеси, які є основою ефективного функціонування банківського сектора як цілісної економічної системи.

На основі цього твердження ми можемо розглядати бізнес-архітектуру банківського сектора як структуру, впорядкованість, взаємозв'язок, узгодженість дій окремих частин і елементів.

Закони інституційної архітектури та їх прояв у бізнес-архітектурі банківського сектора економіки

Назва закону	Зміст	Зміст закону для формування бізнес-архітектури банківського сектора
Закон рівноваги	Усі елементи цілісної системи рухаються в напрямі спокою відносно інших елементів або перебувають у цьому стані	Усі елементи бізнес-архітектури банківського сектора повинні змінюватися та вдосконалюватися так, щоб наближати всю систему до такого стану рівноваги, за якого вона буде функціонувати найефективніше, забезпечуючи узгодженість економічних інтересів усіх комерційних банків та їх об'єднань, що її утворюють
Закон усереднення	Характеристики взаємодії однорідних елементів цілісної системи, які перебувають у постійному русі, інтегрується в середнє значення – єдину характеристику, що виражає цілісність системи відносно інших систем	Середнє значення дає просторову та кількісну характеристики бізнес-архітектури банківського сектора та взаємодії її однорідних елементів як цілісної системи, що перебувають у постійному русі; у ньому відтворюється цілісність системи відносно інших систем, що дає змогу оцінювати, наприклад, середній рівень дохідності (прибутковості) окремих сегментів (кредитної, депозитної, інвестиційної діяльності, банківської діяльності загалом тощо) та відстежувати їх зміни у просторі та часі при аналізі ефективності інституціональних трансформацій
Закон золотого перерізу	Характеризує взаємозв'язок елементів, що мають внутрішні фактори розвитку, здатні об'єднуватися в певні цілісні утворення та структуруватися в межах ширшої цілісності	Характеризує взаємозв'язок елементів, які мають внутрішні чинники розвитку та спроможні об'єднуватися в певні цілісні утворення та структуруватися в межах ширшої цілісності – бізнес-архітектури банківського сектора, визначаючи потенціал і напрями її розвитку та інституціонального оформлення процесу відповідних трансформацій

Джерело: складено на основі [3].

ВИСНОВКИ

У ході проведеного дослідження ми дійшли висновку, що в банківській сфері можна говорити як про існування властивої їй бізнес-архітектури, так і – архітектури. Поняття «архітектура» є більш широким за змістом, ніж завдання розвитку виключно банківського бізнесу. Тому пропонуємо стосовно окремих банків та банківського сектора вживати термін «бізнес-архітектура», а термін «архітектура» – на рівні банківської системи загалом.

Узагальнюючи дослідження, слід зазначити, що трансформація банківської системи шляхом фінансово-економічних і організаційних перетворень усіх її елементів на принципах пошуку ефективних моделей бізнес-архітектури своїм логічним завершенням має формування її архітектури. Відповідно до вимог основних законів архітектури, уся фінансово-економічна система, що сформувалася в банківському секторі економіки, потребує переходу до іншої траєкторії розвитку на засадах кращої загальної

збалансованості й узгодженості між окремими її ланками для досягнення такого стану рівноваги, за якого інтереси всіх суб'єктів економічного процесу, пов'язаного із банківською діяльністю, були б забезпечені доходами, адекватними до їх місця та ролі в цій системі. Умовою забезпечення можливості досягнення такої траєкторії розвитку є вдосконалення бізнес-архітектури банківського сектора економіки на засадах інтегрування інституційного та системного підходів, яке передбачається методологією інституціональної архітектури. Нові завдання вимагають нових наукових, зокрема і теоретико-методологічних, підходів до їх подальшого вирішення. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Шандренко О. М., Козаченко В. В. Архітектура: слово – поняття – термін. *Актуальні питання культурології*. 2016. Вип. 16. С. 65–70.
2. Кант И. Сочинения : в 6 т. / под общ. ред. В. Ф. Асмуса, А. В. Гулыги, Т. И. Ойзермана. М. : Мысль, 1964. Т. 3. 799 с.
3. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований : монография /

- под ред. д-ра екон. наук А. А. Гриценко. Харьков : Форт, 2008. 928 с.
4. Корчинський І. О. Організаційно-економічні перетворення в аграрній сфері та формування її архітекτονіки : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.03. Львів, 2019. 502 с.
  5. Сосновська О. О. Методологія побудови фінансової архітекτονіки підприємств зв'язку. *Інноваційна економіка*. 2019. № 1–2. С. 113–118.
  6. Луцишин З. Сучасна світова фінансова архітектоніка: тенденції та суперечності розвитку в умовах глобалізації. *Економічний часопис – XXI*. 2005. № 5–6. URL: <http://soskin.info/ea/2005/5-6/20050506.html>
  7. Глуценко О. В. Фінансова архітектоніка: теоретико-методологічний аспект. *Наука й економіка*. 2013. № 4. Том 1. С. 43–52. URL: http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/13292/2/Hlushchenko_2013_1_4_7.pdf
  8. Стецюк П. А. Фінансова архітектоніка забезпечення конкурентоспроможності підприємства. *Вісник Харківського національного технічного університету сільського господарства імені Петра Василенка*. 2014. Вип. 150. С. 33–40. URL: http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1010_51668788.pdf
  9. Фінансова архітектоніка : навч. посіб. / за ред. д-ра екон. наук, проф. Вахович І. М. Луцьк : Волинський поліграф, 2014. 488 с.
  10. Гриценко А. А. Институциональная архитектоника: объект, теория и методология // Постсоветский институционализм : монография / под ред. Р. М. Нуреева, В. В. Дементьева. Донецк : Каштан, 2005. С. 49–75.

REFERENCES

- Finansova arkhitektonika* [Financial Architectonics]. Lutsk: Volynpolihraf, 2014.
- Gritsenko, A. A. "Institutsionalnaya arkhitektonika: obekt, teoriya i metodologiya" [Institutional Architectonics: Object, Theory and Methodology]. In *Postsovetskiy institutsionalizm*, 49-75. Donetsk: Kashtan, 2005.

Hlushchenko, O. V. "Finansova arkhitektonika: teoretyko-metodolohichniy aspekt" [Financial Architectonics: Theoretical and Methodological Aspect]. *Nauka i ekonomika*. 2013. http://ekhnuir.univer.kharkov.ua/bitstream/123456789/13292/2/Hlushchenko_2013_1_4_7.pdf

Institutsionalnaya arkhitektonika i dinamika ekonomicheskikh preobrazovaniy [Institutional Architectonics and Dynamics of Economic Transformations]. Kharkiv: Fort, 2008.

Kant, I. *Sochineniya* [Essays], vol. 3. Moscow: Mysl, 1964.

Korchynskiy, I. O. "Orhanizatsiino-ekonomichni peretvorennia v ahranii sferi ta formuvannia yii arkhitektoniky" [Organizational and Economic Transformations in the Agricultural Sector and the Formation of Its Architecture]: *dys. ... d-ra ekon. nauk : 08.00.03*, 2019.

Lutsyshyn, Z. "Suchasna svitova finansova arkhitektonika: tendentsii ta superechnosti rozvytku v umovakh hlobalizatsii" [Modern World Financial Architecture: Trends and Contradictions of Development in the Context of Globalization]. *Ekonomichniy chasopys - XXI*. 2005. <http://soskin.info/ea/2005/5-6/20050506.html>

Shandrenko, O. M., and Kozachenko, V. V. "Arkhitektonika: slovo – poniattia – termin" [Architectonics: The Word – The Concept – The Term]. *Aktualni pytannia kulturolohii*, no. 16 (2016): 65-70.

Sosnovska, O. O. "Metodolohiia pobudovy finansovoi arkhitektoniky pidpriemstv zviazku" [Methodology of Construction of the Financial Architectonics of Communication Enterprises]. *Innovatsiina ekonomika*, no. 1-2 (2019): 113-118.

Stetsiuk, P. A. "Finansova arkhitektonika zabezpechennia konkurentospromozhnosti pidpriemstva" [Financial Architecture to Ensure the Competitiveness of the Enterprise]. *Visnyk Kharkivskoho natsionalnoho tekhnichnoho universytetu silskoho hospodarstva imeni Petra Vasylenka*. 2014. http://www.dut.edu.ua/uploads/p_1010_51668788.pdf